EUROPOS PARLAMENTAS 2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0147/2010

7.5.2010

PRANEŠIMAS

dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai
(2010/2038(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Liem Hoang Ngoc

Nuomonės referentas(*):
Sergio Gaetano Cofferati, Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis

PR_INI

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 13

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ(*) 16

BIUDŽETO KOMITETO NUOMONĖ 20

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI 23

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai
(2010/2038(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2009 m. rugpjūčio 12 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl Europos pinigų sąjungos (EPS) viešųjų finansų 2009 m. (SEC(2009)1120),

– atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai (COM(2009)0545),

– atsižvelgdamas į 2009 m. sausio 28 d. Komisijos rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl valstybių narių ir Bendrijos bendrųjų ekonominės politikos gairių atnaujinimo 2009 m. ir dėl valstybių narių užimtumo politikos įgyvendinimo (COM(2009)0034),

– atsižvelgdamas į savo 2008 m. lapkričio 18 d. rezoliuciją dėl EPS@10: pirmasis Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetis ir ateities uždaviniai[1],

– atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl Europos ekonomikos atkūrimo plano[2],

– atsižvelgdamas į savo 2009 m. sausio 13 d. rezoliuciją dėl EPS viešųjų finansų 2007–2008 m.[3],

– atsižvelgdamas į savo 2008 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl 2007 m. Europos centrinio banko (ECB) metinės ataskaitos[4],

– atsižvelgdamas į Pitsburgo aukščiausiojo lygio susitikime pateiktas rekomendacijas, kuriose raginama ir toliau remti ekonomikos augimą tol, kol bus užtikrintas ekonomikos atsigavimas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Biudžeto komiteto nuomones (A7 0147/2010),

A. kadangi Komisijos komunikate nerimaujama dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsižvelgiant į aukštą deficito ir skolos lygį, ypač atsižvelgiant į visuomenės senėjimą; kadangi skaičiuojama, kad daugumoje valstybių narių senėjimo poveikis tvarumo atotrūkiui bus 5–20 kartų didesnis už dabartinės ekonomikos krizės poveikį,

[1] OL C 16 E, 2010 1 22, p. 8.
[2] Priimti tekstai, P6_TA(2009)0123.
[3] Priimti tekstai, P6_TA(2009)0013.
[4] Priimti tekstai, P6_TA(2008)0357.

B. kadangi Stabilumo ir augimo paktas (SAP) persvarstytas 2005 m., tačiau to nepakako norint užkirsti kelią dabartinei krizei,

C. atsižvelgdamas į būtinybę skubiai išsamiau tirti didelį gimstamumo sumažėjimą Europos Sąjungoje ir jo priežastis bei padarinius, siekiant pakreipti šią rūpestį keliančią tendenciją priešinga linkme,

D. kadangi fiskalinė politika nėra tvari, jei laikui bėgant dėl jos pernelyg didėja valdžios sektoriaus skola,

E. kadangi, turint mintyje komunikate pateiktas prognozes ir tai, kad visuomenės senėjimas turės didelį poveikį ilgalaikiam Europos valstybių viešųjų finansų tvarumui, dera politiką planuoti iki 2060 m.,

F. kadangi dėl valstybių narių skolos ir deficito didėjimo krizės metu ir numatomų demografinių pokyčių fiskalinis tvarumas bus didelis iššūkis,

G. kadangi ilgalaikiai demografiniai pokyčiai, ypač visuomenės senėjimas, visose ES valstybėse narėse daro poveikį nacionalinių pensijų sistemų finansavimui,

H. kadangi kai kurios valstybės narės nepakankamai stengiasi sumažinti savo administracines išlaidas, kontroliuoti savo sveikatos apsaugos išlaidas ir reformuoti sveikatos apsaugos bei pensijų sistemas; kadangi visos valstybės narės turėtų taikyti pažangiausią šios srities patirtį,

I. kadangi 2009 m. išaugo visų valstybių narių biudžeto deficitas ir skolos lygis, nes dėl krizės sumažėjo pajamos iš mokesčių ir buvo įgyvendintos specialiosios ekonomikos atkūrimo priemonės,

J. kadangi, atsižvelgdama į pirmuosius atsigavimo ženklus, Europos Vadovų Taryba 2009 m. rugsėjo mėn. rekomendavo perorientuoti fiskalinę politiką į viešųjų finansų tvarumą ir pažymėjo, kad, kai bus užtikrintas ekonomikos atsigavimas, reikia darniai parengti paramos nutraukimo strategijas, atsižvelgiant į konkrečią kiekvienos šalies padėtį,

K. kadangi pastaruoju metu pastebima, kad kuo patikimesni viešieji finansai, tuo didesnis ekonomikos atsparumas,

L. kadangi didėjanti valstybės skola tampa didele našta ateities kartoms,

M. kadangi kai kuriose valstybėse narėse padidėjus valstybės skolai kenkiama stabilumui ir tai lemia dideles su palūkanų mokėjimu susijusias valstybės išlaidas, dėl kurių mažėja vis svarbesnės sveikatos apsaugos ir pensijų sistemų išlaidos,

N. kadangi padidėjęs viešojo sektoriaus skolinimasis iškreipia finansų rinkas, nes didėja palūkanų normos, o tai turi neigiamų padarinių namų ūkiams ir investicijoms į naujas darbo vietas,

O. kadangi veiksmingo statistinio valdymo ar nepriklausomų statistikos institucijų trūkumas valstybėse narėse kenkia viešųjų finansų patikimumui ir tvarumui,

P. kadangi kitos iki šiol prastos kokybės prekėmis konkuravusios pasaulio šalys šiuo metu įžengia į aukštos kokybės prekių segmentus; kadangi tokios konkurentės naudoja pažangias technologijas, tačiau moka nedidelį valandinį užmokestį ir joms nereikia kovoti su nepalankiomis demografinėmis tendencijomis, o asmenys per savo gyvenimą dirba daug darbo valandų; kadangi visiškas užimtumas Europoje paskutinį kartą pasiektas prieš naftos kainų krizę 1973 m.; kadangi, nepaisant to, visiškas užimtumas lieka tikslu, kurio ES turi siekti, vadovaudamasi Sutarčių dvasia, tačiau neatsisakydama aukšto lygio socialinės apsaugos ir žmogaus socialinės raidos,

Q. kadangi yra įvairių tvarumo atotrūkio mažinimo priemonių, pvz., bendras produktyvumo didinimas, svarbiausia – socialinių paslaugų produktyvumo didinimas, pensinio amžiaus ilginimas, taip pat gimstamumo ar imigrantų skaičiaus didinimas,

R. kadangi demografines tendencijas lemia pokyčiai, susiję su gimstamumu, kuris iš esmės priklauso nuo motinystės skatinimo ir paramos priemonių, ir migracijos srautais;

S. kadangi dabartinis skolos ir deficito dydis kelia grėsmę pačiam socialinės apsaugos sistemos egzistavimui,

T. kadangi neįgyvendinus struktūrinių reformų ir nekonsolidavus viešųjų finansų bus pakenkta išlaidoms sveikatos apsaugos, pensijų ir užimtumo srityse,

U. kadangi daug valstybių narių nesilaiko SAP, o tinkamas jo laikymasis būtų sušvelninęs neigiamą krizės poveikį,

V. kadangi viešųjų finansų tvarumas itin svarbus ne tik Europai apskritai, bet ir Europos Sąjungos biudžetui konkrečiai,

W. kadangi pagrindinės tvarumo prielaidos ir bendrieji principai taip pat turėtų būti taikomi Europos Sąjungos biudžetui, nors jis šiuo metu sudaro tik maždaug 1 proc. visų Europos BNP,

1. reiškia didelį susirūpinimą dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo laikotarpiu po finansų ir ekonomikos krizės; primena, kad pastangomis, dėtomis prieš krizę pagal SAP, iš esmės siekta spręsti didėjančią demografinę problemą; pripažįsta, kad daugumos tokių pastangų atsisakyta dėl poreikio labai didinti valstybės išlaidas siekiant užkirsti kelią pasaulinei finansų sistemos griūčiai ir švelninti socialinius tokios griūties padarinius;

2. apgailestauja, kad netgi prieš prasidedant krizei kai kurios valstybės narės nepadarė didesnės pažangos konsoliduodamos savo viešuosius finansus, nors ekonomikos sąlygos buvo palankios; pažymi, kad taip buvo pažeista prevencinė SAP dalis, ypač po SAP persvarstymo 2005 m., ir tai labai sumažino valstybių narių galimybes imtis anticiklinių priemonių, kai krizė įsivyravo, taigi kilo didesnė nežinomybė, padidėjo nedarbas ir padaugėjo socialinių problemų;

3. žino, kad dabartinio viešųjų išlaidų dydžio negalima išlaikyti neribotą laiką; palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos sprendimą nespręsti dėl tolesnio pagalbos priemonių paketo tol, kol nebus išsamiai išnagrinėti dabartinio paketo rezultatai ir aiškiai parodytas tolesnių veiksmų poreikis;

4. pripažįsta, kad veiksmai, kuriais siekta užkirsti kelią finansų sektoriaus griūčiai, buvo sėkmingi, nors vis dar itin svarbu išlaikyti atidumą; tikisi, kad sumažės finansinė našta, susijusi su bankininkystės sektoriaus institucijų gelbėjimu; giria suderintus centrinių bankų veiksmus siekiant šio tikslo; didžiuojasi lyderio vaidmeniu, kurio ECB ėmėsi gelbėjant bankininkystės sektorių; visokeriopai remia riziką ribojančios priežiūros sistemos reformą ir finansų sistemos struktūros pertvarką;

5. pabrėžia, kad pagal SAP turi būti ilgainiui siekiama pusiausvyros ir pertekliaus, kad ekonomikai palankiu metu būtų kaupiamas perteklius, o pensijų sistemos būtų skaidriai finansuojamos valstybės biudžeto ar privačių fondų sistemų lėšomis;

6. pabrėžia, kad ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas labai svarbus siekiant stabilumo ir augimo, taip pat siekiant išlaikyti tinkamą valstybės išlaidų dydį; pabrėžia, kad didelė skola ir deficitas kelia grėsmę tvarumui ir darys neigiamą poveikį sveikatos apsaugai, pensijoms ir užimtumui;

7. reiškia didelį susirūpinimą dėl didelio deficito ir skolos valstybėse narėse; įspėja nesinaudoti krize kaip pretekstu nekonsoliduoti viešųjų finansų, nemažinti valstybės išlaidų ir neįgyvendinti struktūrinių reformų, nes visa tai būtina norint vėl užtikrinti augimą ir užimtumą;

8. pažymi, kad itin svarbu konsoliduoti viešuosius finansus, mažinti deficito ir skolos dydį siekiant išlaikyti šiuolaikišką socialinės apsaugos ir pajamų perskirstymo sistemą, pagal kurią rūpinamasi visa visuomene ir ypač remiami nepalankiausioje padėtyje esantys jos nariai;

9. pabrėžia, kad jei toliau didės valstybės skola ir palūkanų normos, dabartinė ir būsima kartos nebegalės padengti su palūkanomis susijusių išlaidų, nekeldamos pavojaus socialinės apsaugos modeliams;

10. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad daugelis valstybių narių nesilaiko SAP; apgailestauja, kad valstybės narės nekonsolidavo savo viešųjų finansų ekonomikai palankiu metu prieš krizę; pritaria Komisijos teiginiui, kad skolos tvarumui turėtų tekti labai svarbus ir aiškus vaidmuo vykdant priežiūrą; primygtinai ragina Komisiją griežtai užtikrinti SAP laikymąsi;

11. įspėja staigiai nenutraukti paramos realiajam ekonomikos sektoriui, siekiant išvengti pakartotinės recesijos; atkreipia dėmesį į nepageidaujamus padarinius anksčiau laiko atsisakius paramos priemonių ar per ilgai delsiant imtis taisomųjų priemonių, susijusių su viešųjų finansų tvarumu; pažymi, kad šios priemonės buvo aiškiai kuriamos taikyti laiku, būti tikslinės ir laikinos; palankiai vertina Komisijos darbą, susijusi su dabartinių nepaprastųjų priemonių atsisakymo strategija; pritaria Komisijos metodui, kuris grindžiamas laiko ir apimties požiūriu skirtingu paramos nutraukimu įvairiose šalyse; supranta, kad pirmajai valstybių grupei priemonės nebebus taikomos nuo 2011 m.; skatina valstybes nares visokeriopai stengtis kuo greičiau ir tvirčiau įgyvendinti paramos nutraukimo strategijas;

12. ragina Komisiją parengti Žaliąją knygą dėl gimstamumo Europos Sąjungoje, kurioje būtų ne tik nustatytos gimstamumo sumažėjimo priežastys ir padariniai, bet ir įvardyti šios

problemos sprendimai bei alternatyvūs sprendimai;

13. mano, kad fiskalinės paramos nutraukimo strategiją reikėtų pradėti įgyvendinti prieš pinigų politikos paramos nutraukimo strategiją, kad būtų sudarytos sąlygos tinkamai įgyvendinti pastarąją, taip užtikrinant, kad ECB, kuris sėkmingai išvengė defliacijos, taip pat galėtų sėkmingai užtikrinti, jog ekonomikos atsigavimo nesužlugdytų infliacija; supranta ECB padarius užuominą, kad jei nebus laiku imtasi fiskalinio valdymo, ECB, deja, turės griežtinti pinigų politiką labiau, nei tikimasi;

14. pabrėžia, kad finansinės paskatos turėtų būti mažinamos tuo pat metu stengiantis didinti vidaus rinkos aktyvumą, konkurencingumą ir patrauklumą investicijoms;

15. pabrėžia, kad laipsniškas ir kontroliuojamas deficito panaikinimas yra labai svarbus, siekiant išlaikyti žemas palūkanų normas ir nedidelę skolos naštą ir taip užtikrinti galimybę išlaikyti socialinės apsaugos sistemos išlaidas ir namų ūkių gyvenimo kokybę;

16. pažymi, kad žemos palūkanų normos yra palankios investicijoms ir ekonomikos atsigavimui; žino apie intensyvaus valstybių skolinimosi padarinius palūkanų lygiui; labai apgailestauja, kad dėl to ES padidėjo palūkanų normų skirtumai; įspėja valstybes nares atkreipti dėmesį į savo biudžeto sprendimų poveikį rinkos palūkanų normoms; mano, kad patikimi viešieji finansai būtini norint užtikrinti saugias darbo vietas; pažymi, kad didindamos skolinimosi išlaidas vyriausybės kartu didina ir savo biudžetams tenkančią naštą;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad anticiklinis SAP poveikis gali būti užtikrintas tik tokiu atveju, jei valstybės narės iš tikrųjų užtikrins biudžeto perteklių palankiu metu; atsižvelgdamas į tai, taip pat ragina geriau įgyvendinti prevencinę SAP dalį; ragina pereiti nuo nuostatos „pirma išleisti, sumokėti vėliau“ prie nuostatos „taupyti galimiems būsimiems nenumatytiems atvejams“; pažymi, kad pagal SAP reikalaujama, jog valstybės narės vidutinės trukmės laikotarpiu subalansuotų biudžetą arba užtikrintų jo perteklių, taigi 3 proc. deficitas yra ne tikslas, o didžiausia leistina riba net ir pagal persvarstytą paktą; įspėja sprendimus priimančius asmenis ir įmones priprasti prie netradicinių fiskalinių ir pinigų politikos priemonių ir tikėtis, kad jos taps įprastos;

18. ragina vykdyti struktūrines reformas ir kartu įgyvendinti pagalbos paketus, siekiant užkirsti kelią būsimoms krizėms ir padidinti Europos įmonių konkurencingumą, užtikrinti didesnį augimą ir skatinti užimtumą;

19 pabrėžia, kad, turint mintyje poreikį užtikrinti patikimus viešuosius finansus, visos valstybės narės turėtų ne vėliau kaip 2011 m. pradėti mažinti savo tvarumo atotrūkį 1 proc. BVP per metus;

20. pripažįsta, kad fiskalinės paskatos ir nevaržomos savaiminės stabilizavimo priemonės buvo sėkmingos, ir siūlo Komisijai prašyti valstybių narių siekti subalansuoto biudžeto skiriant pirminį biudžeto perteklių skolai padengti, kai ekonomika tvariai atsigauna;

21. pažymi, kad itin svarbios priemonės, kuriomis skatinamas užimtumas ir ilgalaikės investicijos, skirtos potencialiam ekonomikos augimui didinti ir Europos ekonomikos konkurencingumui stiprinti;

22. pabrėžia, kad, turint mintyje dabartines demografines problemas, su kuriomis susiduria ES, kovos su krize priemonės neturėtų turėti ilgalaikių pasekmių viešiesiems finansams, už kurias turėtų mokėti dabartinė ir ateities kartos;

23. pritaria minčiai, kad Europos Sąjungoje būtina labiau koordinuoti ekonomikos politiką ir šis koordinavimas užtikrina papildomą sąveiką;

24. pripažįsta, kad SAP nėra pakankama priemonė valstybių narių fiskalinei ir ekonominei politikai suderinti;

25. taigi pritaria tam, kad reikia peržiūrėti priemones, siekiant vėl užtikrinti ES valstybių ekonomikos konvergenciją;

26. siūlo Komisijai nustatyti tinkamą bendradarbiavimo su TVF mechanizmą, kuris būtų taikomas tais ypatingais atvejais, kai valstybės narės gauna TVF paramą, skirtą mokėjimų balansui sureguliuoti;

27. pažymi, kad didelė infliacija negali būti atsakas į poreikį atlikti fiskalinį koregavimą, nes dėl to atsirastų didelių ekonominių sąnaudų ir kiltų pavojus tvariam ir visiems naudingam augimui;

28. kaip ir Komisija, pritaria minčiai, kad „sėkminga fiskalinė ekspansija nuosmukiui įveikti ir ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas nėra nesuderinami dalykai“, tačiau įspėja dėl pavojų, susijusių su per didele ir dirbtina plėtra, grindžiama didesnėmis išlaidomis, dėl kurių gali būti pakenkta politiniams tikslams;

29. mano, kad viešųjų finansų valdymas, grindžiamas konkrečiais trumpojo laikotarpio sprendimais, užtikrins ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą ir būtent šiais trumpojo laikotarpio sprendimais, nustatant trumpojo laikotarpio sistemą, reikia spręsti valstybės skolos tvarumo klausimą;

30. mano, kad įgyvendinant biudžeto politiką, visų pirma taikant perskirstymo priemones, turimos santaupos turi būti paverčiamos augimą skatinančiomis investicijomis, pvz., investicijomis į mokslinius tyrimus ir plėtrą, pramonės bazės modernizavimą, ekologiškesnės, pažangesnės ir konkurencingesnės ES ekonomikos kūrimą, taip pat į švietimo problemos sprendimą;

31. pabrėžia, kad didelė dalis valdžios sektoriaus ir socialinės apsaugos išlaidų gali būti produktyvios, jei jos skiriamos projektams, kurie turi teigiamo poveikio fizinio ir žmogiškojo kapitalo kaupimui ir naujovių skatinimui; pabrėžia būtinybę kontroliuoti skolos naštos didėjimą, siekiant užtikrinti, kad dėl didesnių išlaidų palūkanoms nebūtų sumažintos svarbiausios socialinės apsaugos išlaidos; pabrėžia, kad dėl vis mažesnių išteklių būtina didinti viešojo sektoriaus išlaidų kokybę;

32. pabrėžia, kad socialinės apsaugos sistemos, kaip socialinių padarinių švelninimo priemonės, pasirodė itin veiksmingos krizės metu; pabrėžia, kad viešųjų finansų stabilumas yra išankstinė sąlyga, siekiant užtikrinti, kad taip būtų ir ateityje;

33. pažymi, kad ilgalaikis privalomojo pensijų kaupimo sistemų subalansuotumas priklauso ne tik nuo demografinių tendencijų, bet ir nuo dirbančiųjų produktyvumo (darančio poveikį potencialiam augimo dydžiui), realaus pensinio amžiaus ir BVP dalies, skiriamos minėtosioms sistemoms finansuoti; taip pat pabrėžia, kad viešųjų finansų konsolidavimas ir skolos bei deficito dydžio mažinimas yra svarbūs veiksniai siekiant užtikrinti tvarumą;

34. pažymi, kad dėl demografinių pokyčių, ypač visuomenės senėjimo, daugelyje valstybių narių reikia periodiškai reformuoti valstybinių pensijų sistemas, ypač jų kaupimo pagrindą, kad šios sistemos būtų finansiškai tvarios;

35. pažymi, kad skolos našta didėja, kai realiosios palūkanų normos didesnės už BVP prieaugį, o, rinkų požiūriu, rizika didesnė, kai didėja skolos našta;

36. mano, kad vyriausybei taikomos palūkanų normos atspindi tai, kaip rinkos vertina valstybės narės skolos tvarumą;

37. pažymi, kad dėl augančio deficito brangsta skolinimasis, iš dalies ir dėl to, kad kai skolos našta didėja greičiau nei auga ekonomika ir galimybė grąžinti skolas, rinkos tai vertina kaip didesnę riziką;

38. pabrėžia, kad dabartinė finansų krizė labai aiškiai parodė tiesioginį finansų rinkos stabilumo ir viešųjų finansų tvarumo ryšį; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tai, reikia griežtesnių ir integruotų finansų rinkas reglamentuojančių priežiūros teisės aktų, kuriuose būtų nustatytos griežtos vartotojų ir investuotojų apsaugos priemonės;

39. ragina Komisiją atlikti tyrimus, kurie leistų įvertinti valstybių narių skolos kokybę;

40. pažymi, kad, norint užtikrinti valstybės narės viešųjų finansų patikimumą, reikia veiksmingo ir tikrai nepriklausomo statistinio valdymo ir tinkamos Komisijos vykdomos priežiūros;

41. visų pirma siūlo Komisijai įvertinti biudžeto išlaidų, kurias valstybės narės skyrė siekdamos atgaivinti savo ekonomiką, poveikį gamybai, valdžios sektoriaus sąskaitoms ir užimtumo skatinimui bei apsaugai tiek trumpalaikiu, tiek ilgalaikiu požiūriu;

42. pažymi, kad SAP tebėra drausmės pamatas, siekiant ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo, o valstybės narės turėtų kaupti savo viešųjų finansų perteklių palankiu metu ir numatyti deficitą tik nepalankiu metu;

43. pabrėžia, kad pastarojo meto spekuliaciniais puolimais prieš kai kurių Europos valstybių ekonomiką buvo taikomasi į patį eurą ir Europos ekonomikos konvergenciją; šiuo požiūriu yra įsitikinęs, kad Europos problemoms reikia Europos lygio sprendimų, pagal kuriuos turėtų būti numatytos vidaus priemonės, skirtos vengti bet kokios nemokumo rizikos, derinant nacionalinę fiskalinę drausmę su blogiausiu atveju taikomomis finansinės paramos priemonėmis;

44. ragina laikyti struktūrinį deficitą vienu iš ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo rodiklių;

45. mano, kad atnaujinta ekonomikos augimo ir užimtumo strategija yra svarbus indėlis į

tvarius viešuosius finansus Europos Sąjungoje; mano, kad Europos Sąjungai reikia atnaujinti savo ekonomiką, ypač jos pramonės bazę; ragina perskirstyti ES ir valstybių narių biudžeto išlaidas, t. y. daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas; pabrėžia, kad norint, jog naujoji strategija „Europa 2020“ būtų sėkminga, reikia nustatyti privalomas priemones;

46. atkreipia dėmesį į būtinybę nuolat stebėti viešųjų finansų tvarumą ES valstybėse narėse, siekiant nustatyti ilgalaikių problemų mastą; taip pat atkreipia dėmesį į būtinybę reguliariai skelbti informaciją apie turimus viešojo sektoriaus įsipareigojimus ir apie socialinės apsaugos sistemų, pvz., pensijų sistemų, įsipareigojimus;

47. ragina Komisiją apsvarstyti galimybę strategijoje „ES 2020“ skirti svarbią vietą pastangoms mažinti ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atotrūkį;

48. ragina valstybes nares, panaikinus savo tvarumo atotrūkį, sumažinti savo valstybės skolos ir BVP santykį tiek, kad jis neviršytų 60 proc.;

49. pažymi, kad palūkanų normų skirtumai kapitalo rinkose yra pagrindiniai pavienių valstybių narių mokumo rodikliai;

50. reiškia didelį susirūpinimą dėl statistikos kokybės skirtumų, pastebimų ES apskritai ir euro zonoje konkrečiai;

51. atkreipia dėmesį į tai, kad ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas taip pat iš esmės susijęs su ES biudžetu ir jo finansavimu;

52. atkreipia dėmesį į labai teigiamą ES biudžeto vaidmenį, nors jis ir labai ribotas dėl Daugiametės finansinės programos, siekiant švelninti krizės pasekmes ir finansuoti Europos ekonomikos atkūrimo planą bei perskirstyti lėšas šiuo požiūriu prioritetinėms sritims; vis dėlto apgailestauja, kad trūksta tinkamo valstybių narių ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimo siekiant kovoti su ekonomikos ir finansų krize, taip pat užtikrinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą;

Krizės įveikimo strategijos socialinis ir užimtumo aspektas

53. pažymi, kad nedarbo lygio ir valstybės skolos didėjimas ir sumažėjęs augimas, kurių priežastis – ekonomikos krizė, prieštarauja tvarių valstybės finansų tikslui; pažymi, kaip svarbu, kad valstybės narės konsoliduotų savo sąskaitas ir padidintų viešųjų finansų likvidumą siekiant sumažinti skolos išlaidas, taip pat, kad tai būtų daroma išlaikant pusiausvyrą, itin nedelsiant ir atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes valstybėse narėse; vis dėlto pabrėžia, kad beatodairiškas valstybės investicijų, lėšų moksliniams tyrimams, švietimui ir vystymuisi mažinimas turės neigiamą poveikį augimo, užimtumo ir socialinės integracijos perspektyvoms, taigi mano, kad šiose srityse turi būti toliau skatinamos ir esant galimybei didinamos ilgalaikės investicijos;

54. pabrėžia, kad dabartinis atsigavimas vis dar trapus ir daugelyje valstybių narių tebedidėja nedarbas, kurio problema itin aktuali jaunimui; yra tvirtai įsitikinęs, kad skelbti ekonomikos krizės pabaigos negalima tol, kol žymiai ir nuosekliai sumažės nedarbas, ir pabrėžia tai, kad Europos socialinės apsaugos sistemos įrodė savo vertę, užtikrindamos

stabilumą ir prisidėdamos prie atsigavimo;

55. mano, kad būtina tinkamai įvertinti krizės poveikį socialiniu ir užimtumo aspektu ir ES lygmeniu parengti atkūrimo strategiją, grindžiamą parama užimtumui, mokymui, investicijoms, kurios padėtų skatinti aktyvią ekonominę veiklą, be to, parama įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumo ir našumo didinimui, taip pat pramonės atgaivinimui užtikrinant perėjimą prie konkurencingos ir tvarios ekonomikos; mano, kad šiems tikslams turėtų tekti svarbiausias vaidmuo strategijoje „Europa 2020“;

56. laikosi nuomonės, kad dėl ekonomikos atkūrimo strategijos jokiu būdu neturėtų rastis naujų struktūrinių pusiausvyros sutrikimų ir didelių pajamų skirtumų, kurie mažina ekonomikos produktyvumą ir konkurencingumą, tačiau įgyvendinant šią strategiją turėtų būti pradedamos reformos, kurių reikia šiems pusiausvyros sutrikimams pašalinti; mano, kad finansinės ir fiskalinės priemonės, kurių imasi valstybės narės, turėtų padėti apsaugoti atlyginimus, pensijas, bedarbio pašalpas ir namų ūkių perkamąją galią nekeliant pavojaus ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui ir valstybių narių gebėjimui ateityje teikti svarbiausias viešąsias paslaugas;

57. pažymi, kad ateinančiais dešimtmečiais numatomas visuomenės senėjimas ES šalims kelia iki šiol nepatirtų sunkumų, taigi kovos su krize priemonės iš esmės neturėtų turėti ilgalaikių su viešaisiais finansais susijusių padarinių ir neturėtų užkrauti ateities kartoms dabartinių skolų grąžinimo naštos;

58. pabrėžia, kaip svarbu atkuriant ekonomiką taikyti tikslingas priemones, skirtas spręsti struktūrinio nedarbo (ypač jaunimo, vyresnio amžiaus žmonių, neįgaliųjų ir moterų nedarbo) problemą, siekiant gerinti užimtumo kokybę ir taip didinti darbo našumą bei investicijų grąžą; šiuo atžvilgiu laiko svarbiomis politikos kryptis, kuriomis didinama žmogiškojo kapitalo kokybė (pvz., švietimas arba sveikatos apsaugos politika, skirta paruošti produktyvesnę ir ilgiau dirbančią darbo jėgą), taip pat politikos kryptis, skirtas pailginti profesinės veiklos trukmę; prašo valstybių narių ir Komisijos stiprinti užimtumo ir darbo rinkos politiką ir priemones skiriant joms svarbiausią vaidmenį strategijoje „Europa 2020“;

Demografinių pokyčių poveikis ir užimtumo strategija

59. mano, kad viešųjų finansų tvarumas iš esmės priklauso nuo gebėjimo didinti užimtumą, siekiant spęsti demografines ir su biudžetu susijusias problemas, ypač atkreipiant dėmesį į pensijų sistemos tvarumą; mano, kad esamas Europos žmogiškasis kapitalas vidutinės trukmės laikotarpiu gali būti remiamas vykdant tinkamą migracijos politiką, pagal kurią migrantai būtų integruojami darbo rinkoje ir jiems būtų suteikiama pilietybė;

60. pabrėžia, jog tam, kad ES galėtų spręsti visuomenės senėjimo problemą, labai svarbu didinti užimtumo lygį, taip pat pabrėžia, kad didelis dalyvavimas darbo rinkoje yra ekonomikos augimo, socialinės integracijos ir tvarios bei konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos prielaida;

61. laikosi nuomonės, kad strategija „Europa 2020“ turėtų būti ekonomikos, užimtumo ir socialinės politikos paktas, ja turėtų būti siekiama išlaikyti Europos ekonomikos konkurencingumą ir joje turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys visų asmenų

integracijai darbo rinkoje, nes tai geriausiai apsaugo piliečius nuo socialinės atskirties; pabrėžia, kad siekiant sąveikos visos politikos kryptys turi viena kitą remti; mano, kad minėtoji strategija turėtų būti pagrįsta gairėmis, kai įmanoma – rodikliais ir skaičiais, kuriuos galima išmatuoti ir palyginti nacionaliniu ir ES lygmenimis, joje turėtų būti numatytos premijos tiems, kurie pasiekia užsibrėžtų tikslų, ir nuobaudos tiems, kurie tokių tikslų nepasiekia, be to, taikant šią strategiją turėtų būti paisoma lankstumo ir užimtumo garantijų ir socialinio dialogo principų;

Socialinės apsaugos sistemų tvarumas

62. mano, kad viešųjų finansų politika, kuri būtų koordinuojama ES lygmeniu ir kuria būtų siekiama tvaraus augimo, kokybiškas užimtumas ir reformų, būtinų siekiant užtikrinti socialinės apsaugos sistemų perspektyvumą, įgyvendinimas – vienos iš būtinų priemonių norint reaguoti į finansų, ekonomikos ir socialinės krizės padarinius ir spręsti problemas, kylančias dėl demografinių pokyčių ir globalizacijos;

63. pažymi, kad ilgalaikė privalomosios pensijų sistemos pusiausvyra priklauso ne tik nuo demografinės raidos, bet ir nuo dirbančiųjų darbo našumo, nes tai turi įtakos potencialaus augimo dydžiui ir BVP daliai, skiriamai tokioms pensijų sistemoms finansuoti;

64. pabrėžia, kad svarbu paskelbti Žaliąją knygą dėl pensijų reformos, ir mano, kad būtina sukurti tvarią, saugią, tinkamai diversifikuotą pensijų sistemą, finansuojamą iš skirtingų šaltinių, kurie būtų susiję su darbo rinkos raida arba finansų rinkomis, ši sistema galėtų veikti kaip įmonės pensijų sistema, apimti valstybinę, papildomą su darbdaviu susijusią ir individualią sistemas, be to, šios sistemos kūrimą reikėtų skatinti sutartinėmis ir fiskalinėmis priemonėmis; taigi pripažįsta, kad svarbu, jog ES piliečiai išmanytų pensijų sistemą;

65. pabrėžia, kad ilguoju laikotarpiu numanomi pensijų įsipareigojimai sudaro vieną iš didžiausių visos valstybės skolos dalių, o valstybės narės, vadovaudamosi bendrai sutarta metodika, turėtų reguliariai skelbti informaciją apie numanomus savo pensijų įsipareigojimus;

66. laikosi nuomonės, kad reikia tvarių viešųjų finansų ir tinkamos socialinės apsaugos sistemos bei integracijos priemonių, taigi reikia gerinti valstybės išlaidų administravimo kokybę ir veiksmingumą, o valstybės narės turėtų būti skatinamos apsvarstyti priemones, kurias taikant būtų lygiau paskirstoma mokesčių našta, laipsniškai ir pastebimai mažinant mokesčius, taikomus darbo jėgai ir MVĮ; mano, kad tai galėtų padėti mažinti skurdą, užtikrinti socialinę sanglaudą ir didinti ekonomikos augimą bei produktyvumą, o tai – svarbiausi veiksniai, užtikrinantys Europos ekonominio ir socialinio modelio konkurencingumą ir tvarumą.

°

° °

67. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, ECB ir valstybių narių vyriausybėms.

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Koordinuoti anticiklinę politiką ir struktūrines reformas

Biudžeto politikos vykdymas – tai labai svarbus valstybių narių ekonominės politikos veiksmas. Stabilumo ir augimo pakte apribojama valstybių narių veikimo laisvė įgyvendinti savo nuožiūra vykdomą įvairių krypčių politiką. 2005 m. peržiūrint minėtąjį paktą apibrėžtos išimtinės aplinkybės, kurioms esant galima tam tikrą laiką nesilaikyti šių apibrovimų, kad pradėtų veikti savaiminiai stabilizatoriai. Dabar reikia apibrėžti atgaivintos ekonomikos rodiklius, kad būtų nurodyta, kada tiksliai turi būti taikomos krizės įveikimo priemonės. Ekonomistai sutaria, kad visiško užimtumo ekonomika – tai ekonomika, kurioje per daug gamybos pajėgumų. Realybėje tokia padėtis gali susidaryti, kai įrenginių panaudojimo lygis didesnis nei 85 proc. Taigi galima manyti, kad būtina taikyti biudžeto ir pinigų skatinimo priemones susidarius lygiui, žemesniam nei tam tikras augimo lygis.

Kalbant apie ekonominę padėtį Europos Sąjungoje, reikia pasakyti, kad 2009 m. sumažėjo gamyba, o gamybos pajėgumų panaudojimo lygis buvo itin žemas – vidutiniškai 71 proc. Ekonomikos atsigavimas ypač jautrus, nes jis grindžiamas įmonių atsargų papildymu ir nedideliu eksporto pakilimu. Daugelyje ES valstybių narių vartojimas sustingęs ir investuojama mažai dėl to, kad sumažėjo užsakymų. Todėl mažėja Europos valstybių ekonomikos augimo potencialas.

Taigi siekdama nurodyti tikslų momentą, kada krizės įveikimo politika turėtų būti taikoma, Komisija galėtų taikyti paprastą taisyklę. Kol gamybos pajėgumų panaudojimo lygis nepasieks įprasto lygio, būtina ir toliau taikyti vadinamąsias nestandartines priemones. Kai ekonomika pasiekia tą momentą, gali būti rekomenduojama taikyti priemones, kurios padeda užtikrinti grįžimą prie subalansuoto biudžeto (pvz., pirminio biudžeto pertekliaus skyrimas skolai sumažinti).

2. Koks turėtų būti viešųjų finansų tvarumo kriterijus?

Komisijos komunikate pripažįstama, kad būtina ir toliau taikyti nestandartines priemones, kol ekonomika dar neatgaivinta ir dėl jos kyla ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo problema. Tuo labiau kad, kaip pabrėžiama komunikate, „nėra aiškios sąvokos „tvari skola“ apibrėžties“[1] ir „Tvaraus skolos lygio viršutinė riba nėra apibrėžta. Tvarumo ribos yra skirtingos įvairiose šalyse ir įvairiu metu“[2]. Visgi Komisija mėgina pateikti tvarumo kriterijų, kad skola nepakenktų „valdžios sektoriaus gebėjimui teikti reikalingas viešąsias paslaugas (...) ir gebėjimui priderinti politiką prie naujų uždavinių“. Ji nerimauja, kad visuomenės senėjimas ir tendencija didinti socialinės apsaugos išlaidas daro neigiamą poveikį potencialiam ekonomikos augimui ir valstybės biudžeto deficitui.

Komisijos komunikate norima apibrėžti išlaidų ir mokesčių dalies, dėl kurios ES valstybės

[1] Prie 2009 m. spalio 14 d. Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai pridedamas darbo dokumentas.
[2] 2009 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai.

narės privalės susitarti siekdamos, kad valstybės biudžeto skola visą laikotarpį būtų mažesnė nei leistina riba, t. y. 60 proc. BVP, raidą iki 2060 m.

Komunikate pateikiamos prognozės grindžiamos hipotezėmis, kurios, be jokios abejonės, per ilgą laikotarpį dar keisis. Ilgalaikiam augimo lygiui iš tiesų įtakos turi įmonių trumpalaikių investicijų sprendimai seka, nes patys šie sprendimai priklauso nuo aplinkybių ir valdžios institucijų savo nuožiūra vykdomos politikos. Todėl gera makroekonomikos politika turėtų padidinti potencialų augimo lygį ir sumažinti socialinės apsaugos sistemų finansavimo apribojimus. Be to, demografiniai pokyčiai priklauso nuo vaisingumo lygio ir migracijos srautų pokyčių. Pagaliau, šie socialinės apsaugos išlaidų finansavimo apribojimai priklauso nuo socialinio poreikio turėti viešąsias gėrybes ir nuo privalomųjų atskaitymų priimtinumo laipsnio. Minėtasis poreikis kai kuriose valstybėse narėse itin didelis ir nebūtinai praeityje pakenkė ekonomikos dinamiškumui. Šiandien pripažįstamas Europos socialinio modelio socialinių padarinių švelninimo priemonių, kurios ypač naudingos krizės metu, veiksmingumas. Be to, galima juos plėtoti ir modernizuoti iš naujo apibrėžiant jų taikymo sritį ir finansavimo pagrindą.

Būtent dėl šių trumpalaikių investicijų sekos turi būti keliama valstybės skolos problema. Šiuo atžvilgiu deficitas pageidautinas tada, kai nėra pusiausvyros tarp santaupų ir investicijų. Tokiu atveju viešoji politika turi pasiskolindama panaudoti turimas santaupas, kad būtų galima finansuoti investicines išlaidas. Tokio pusiausvyros nebuvimo užuomazga pasireiškė prieš prasidedant 2008 m. spalio mėn. kreditų krizei; ES ekonomikos augimas tapo neigiamas nuo 2008 m. antrojo ketvirčio ir euro zonos augimo lygis liko mažesnis nei jo potencialus lygis nuo dešimtmečio pradžios.

Norint, kad vėl investuojama būtų, kad valstybės narės, turinčios santaupų perteklių, turėtų biudžeto politiką. Deficitas yra tvarus, jeigu dėl jo finansavimo nedaromas spaudimas vyriausybės skolinimosi palūkanų normai ir dėl jo mokesčių mokėtojams neperkeliama nepakeliama našta (?). Našta auga, kai faktinės palūkanų normos yra didesnės už ekonomikos augimo lygį. Būtent todėl, kai yra žemas palūkanų normos lygis, jis yra pagrindinis kriterijus, pagal kurį vertinamas trumpalaikės skolos tvarumas.

Be to, valstybių narių skolinimosi pajėgumai priklauso nuo reitingų agentūrų požiūrio. Naujausia patirtis rodo, kad šios agentūros gali nepakankamai įvertinti arba pervertinti riziką. Jos suteikia AAA reitingą tik tada, jei valstybės, kurios skolinasi, yra mokios. Reitingas bus aukštesnis, jei iš skolos finansuojamas deficitas, kuris skatina augimą ir būsimas mokestines pajamas. Būtent todėl svarbu, kad Komisija pradėtų tyrimus, kurie leistų įvertinti skolų kokybę ir kad ji taikytų nuobaudas valstybėms narėms, kurios mėgintų pervertinti savo hipotezes dėl ekonomikos augimo, kad slapčiomis turėtų recesinį deficitą.

3. Nustatyti gerąją ir blogąją skolą

Taikydamos Komisijos rekomendacijas, kai euras buvo įvestas, valstybės narės įsipareigojo sumažinti savo einamąsias išlaidas ir reformuoti pensijų sistemas. Įvykus krizei 2009 m. gerokai išaugo visų valstybių narių biudžeto deficitas ir įsiskolinimas.

Deficitas auga ne vien tik dėl to, kad įgyvendinamos ekonomikos atgaivinimo priemonės. Visų pirma jis auga dėl savaiminio mokestinių pajamų sumažėjimo, taip pat dėl biudžeto

politikos veiksmingumo, kurį galima įvertinti pagal tai, kad pasiekti jos tikslai. Dėl didelio deficito gali būti finansuojama ekonominė ekspansija, kuri skatina mokestines pajamas ir sugrįžimą prie subalansuoto biudžeto. Tokia yra Komisijos rekomenduotų vadinamųjų nestandartinių paskatų esmė.

Tačiau prastai sureguliuotos mokestinės paskatos gali turėti menką poveikį ekonomikos augimui. Be to, dėl šių mokestinių išlaidų auga valstybės skola. Tada kalbama apie *recesinį deficitą*. Blogosios skolos našta tenka namų ūkiams, kurie visiškai nelinkę taupyti, nes šie ūkiai sumoka skolos palūkanas, patys nieko negaudami. Kadangi deficitas visų pirma slegia tų namų ūkių, kuriuos skaudžiausiai palietė krizė, pečius, todėl būtina kuo skubiau nustatyti recesinį deficitą ir jį neutralizuoti.

4. Ką daryti su Stabilumo paktu?

Kai buvo rengiama Mastrichto sutartis, buvo nustatytas leistinas deficitas ir leistina skola, numatant Europos pinigų sistemai priklausančių šalių deficito ir įsiskolinimo vidurkį. Peržiūrint 2005 m. Stabilumo paktą buvo siekta numanomai patvirtinti anticiklinės makroekonomikos politikos principus. Toks principas ypač svarbus siekiant ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo. Komisija turėtų aiškiai įtvirtini šią anticiklinio valdymo taisyklę. Taigi ji turi parengti rekomendacijas, kurios derėtų su šiuo principu, nenustatydamos pernelyg trumpų grįžimo prie subalansuoto biudžeto terminų.

Turint mintyje kriterijus, pagal kuriuos gali būti vertinamas ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas, struktūrinio deficito rodiklis yra ypač pritaikytas prie ilgalaikio vertinimo, nes pagal jį vertinama viešųjų finansų būklė neatsižvelgiant į ciklinį poveikį. Galiausiai, struktūrinės skolos lygio rodiklis (skola ir valstybės turto santykis arba grynosios skolos ir BVP santykis) gali būti naudojamas vertinant valstybių narių mokumą.

22.3.2010

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui

dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai
(2010/2038(INI))

Nuomonės referentas(*): Sergio Gaetano Cofferati

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis.

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Ekonomikos ir pinigų politikos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pažymi, kad nedarbo lygio ir valstybės skolos didėjimas ir sumažėjęs augimas, kurių priežastis – ekonomikos krizė, prieštarauja tvarių valstybės finansų tikslui; pažymi, kaip svarbu, kad valstybės narės konsoliduotų savo sąskaitas ir padidintų viešųjų finansų likvidumą siekiant sumažinti skolos išlaidas, taip pat kad tai būtų daroma išlaikant pusiausvyrą ir itin nedelsiant ir atsižvelgiant į tam tikras valstybių narių aplinkybes; tačiau pabrėžia, kad beatodairiškas valstybės investicijų, lėšų moksliniams tyrimams, švietimui ir vystymuisi mažinimas turi neigiamą poveikį augimo, užimtumo ir socialinės atskirties perspektyvos aspektu ir todėl mano, kad reikia toliau skatinti ir esant galimybei plėsti ilgalaikes investicijas šiose srityse;

2. akcentuoja, kad dabartinis pagyvėjimas yra vis dar trapus ir kad nedarbas daugelyje valstybių narių tebedidėja ir ypač skaudžiai paveikia jaunus žmones; tvirtai tiki, kad skelbti ekonomikos krizės pabaigos negalima, kol nedarbas žymiai ir nuosekliai sumažės, ir pabrėžia tai, kad Europos gerovės valstybės įrodė savo vertę teikdamos stabilumą ir prisidėdamos prie atkūrimo;

Krizės įveikimo strategijos socialinis ir užimtumo aspektas

3. mano, kad būtina tinkamai įvertinti krizės poveikį socialiniu ir užimtumo aspektu ir ES lygmeniu parengti atkūrimo strategiją, kurios pagrindas būtų parama užimtumui, mokymui, investicijoms, kurios padėtų skatinti intensyvią ekonominę veiklą ir įmonių,

ypač MVĮ, konkurencingumo bei našumo didinimą ir pramonės atgaivinimą užtikrinant perėjimą prie konkurencingos ir tvarios ekonomikos; mano, kad 2020 m. Europos strategija turėtų būti grindžiama šiais tikslais;

4. laikosi nuomonės, kad ekonomikos gaivinimo strategija jokiu būdu neturėtų būti naujų struktūrinių sutrikimų ir didelių pajamų skirtumų, kurie sulėtina produktyvumą ir ekonominį konkurencingumą, atsiradimo priežastimi, bet ją įgyvendinant turėtų būti įdiegtos reformos, kurių reikia šiems sutrikimams įveikti; mano, kad finansinės ir fiskalinės priemonės, kurių imasi valstybės narės, turėtų padėti apsaugoti atlyginimus, pensijas, bedarbio pašalpas ir namų ūkių perkamąją galią nekeliant pavojaus ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui ir valstybių narių gebėjimui teikti būtinas viešąsias paslaugas ateityje;

5. pažymi, kad ateinančiais dešimtmečiais numatomas visuomenės senėjimas ES valstybėms kelia iki šiol nepatirtų sunkumų, todėl antikrizinės priemonės iš esmės neturėtų turėti ilgalaikių su viešaisiais finansais susijusių padarinių ir ateities kartos neturėtų būti apkraunamos dabartinių skolų grąžinimo našta;

6. pabrėžia, kaip svarbu atsigaunant ekonomikai taikyti tikslingas politikos kryptis sprendžiant struktūrinio nedarbo (ypač jaunimo, vyresnio amžiaus žmonių, neįgaliųjų ir moterų) problemas, gerinant užimtumo kokybę, o kartu didinant darbo našumą ir pelną iš investicijų; šiuo atžvilgiu laiko svarbiomis politikos kryptis, kuriomis gerinama žmogiškojo kapitalo kokybė (tokias kaip švietimas arba sveikatos apsaugos politika, kuriomis siekiama paruošti produktyvesnę ir ilgiau dirbančią darbo jėgą), ir politikos kryptis, kuriomis siekiama pailginti profesinės veiklos trukmę; prašo valstybių narių ir Europos Komisijos stiprinti užimtumo ir darbo rinkos politiką bei priemones, jomis pagrindžiant 2020 m. Europos strategiją;

Demografinių pokyčių poveikis ir užimtumo strategija

7. mano, kad viešųjų finansų tvarumas labai priklauso nuo gebėjimo sumažinti nedarbo lygį siekiant susidoroti su demografinėmis ir su biudžetu susijusiomis problemomis, ypač atkreipiant dėmesį į pensijų sistemos tvarumą, kad esamas Europos žmogiškasis kapitalas vidutinės trukmės laikotarpiu gali būti remiamas vykdant tinkamą migracijos politiką, kuria skatinama migrantų integracija į darbo rinką ir pilietybės jiems suteikimas;

8. pabrėžia, jog tam, kad ES galėtų susidoroti su visuomenės senėjimo problema, svarbiausia reikia didinti užimtumo lygį, ir pabrėžia, kad didelis dalyvavimas darbo rinkoje yra ekonomikos augimo, socialinės integracijos ir tvarios bei konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos atsiradimo prielaida;

9. laikosi nuomonės, kad 2020 m. strategija turėtų būti „ekonomikos, užimtumo ir socialinės politikos paktas“, ja turėtų būti siekiama išlaikyti Europos ekonomikos konkurencingumą ir sutelkti dėmesį į visų rinkos dalyvių integraciją į darbo rinką, nes tai geriausiai apsaugo piliečius nuo socialinės atskirties; pabrėžia, kad visos politikos kryptys turi viena kitą remti siekiant jų teigiamo tarpusavio ryšio; ši strategija turėtų būti pagrįsta gairėmis, kai įmanoma – rodikliais ir skaičiais, kuriuos galima išmatuoti ir palyginti nacionaliniu ir ES lygmenimis, joje turėtų būti numatyti premijavimo metodai tiems, kurie pasiekia užsibrėžtų tikslų, ir nuobaudos tiems, kurie jų nepasiekia; taikant šią strategiją turėtų būti

paisoma lankstumo ir užimtumo garantijų ir socialinio dialogo principų;

Socialinės apsaugos sistemų tvarumas

10. mano, kad ES lygmeniu koordinuojama viešųjų finansų politika turėtų būti parengta taip, kad būtų užtikrinamas tvarus augimas, kokybiškas užimtumas ir reformų, kurios būtinos siekiant užtikrinti socialinės apsaugos sistemų veikimą, priėmimas. Tokia politika yra viena iš būtinų priemonių tam, kad būtų galima susidoroti su finansų, ekonomikos ir socialinės krizės padariniais ir iššūkiais, kuriuos lemia demografiniai pokyčiai ir globalizacija;

11. primena, kad ilgalaikė privalomosios pensijų sistemos pusiausvyra priklauso ne tik nuo demografinės raidos, bet ir nuo darbo našumo, nes tai turi įtakos potencialaus augimo tempui bei BVP daliai, skirtai pensijų sistemai finansuoti;

12. pabrėžia, kad svarbu paskelbti Žaliąją knygą dėl pensijų reformos ir mano, kad būtina parengti tvarią, saugią, gerai diversifikuotą pensijų sistemą, finansuojamą iš skirtingų šaltinių, kurie būtų susiję su darbo rinkos raida arba finansų rinkomis ir galėtų tapti įmonių programomis, ir kurie apimtų viešojo, papildomo darbdaviu grindžiamo ir individualaus draudimo sistemas; šios sistemos rengimą reikėtų skatinti sudarant sutartis ir taikant atitinkamą mokesčių politiką; todėl pripažįsta, kad svarbu, jog ES piliečiai išmanytų pensijų sistemą;

13. pabrėžia, kad ilguoju laikotarpiu numanomi pensijų įsipareigojimai sudaro vieną iš didžiausių visos valstybės skolos dalių ir kad valstybės narės, vadovaudamosi bendrai sutarta metodika, turėtų reguliariai skelbti informaciją apie savo numanomus pensijų įsipareigojimus;

14. laikosi nuomonės, kad tvarių viešųjų finansų ir atitinkamos socialinės gerovės ir įtraukties sistemų poreikis įrodo, jog reikia pagerinti valstybės išlaidų administravimo kokybę ir veiksmingumą, o valstybės narės turėtų būti skatinamos apsvarstyti priemones, leidžiančias geriau paskirstyti mokesčių naštą laipsniškai ir pastebimai mažinant mokesčius užimtumo srityje ir MVĮ; tai galėtų padėti sumažinti skurdą, užtikrinti socialinę sanglaudą ir skatinti ekonomikos augimą ir produktyvumą, kuris yra pagrindinis Europos ekonominio ir socialinio modelio konkurencingumą ir tvarumą užtikrinantis veiksnys.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	17.3.2010
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 34 –: 5 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Pervenche Berès, Milan Cabrnoch, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Ilda Figueiredo, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Jürgen Creutzmann, Julie Girling, Richard Howitt, Dieter-Lebrecht Koch, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Emilie Turunen

9.4.2010

BIUDŽETO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui

dėl ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo atsigaunant ekonomikai
(2010/2038(INI))

Nuomonės referentas: Ivailo Kalfin

PASIŪLYMAI

Biudžeto komitetas ragina atsakingą Ekonomikos ir pinigų politikos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

A. kadangi Stabilumo ir augimo pakto (SAP), nors jis ir buvo persvarstytas 2005 m., nepakako, kad būtų užkirstas kelias dabartinei krizei,

B. kadangi viešųjų finansų tvarumas itin svarbus ne tik visai Europai, bet ir ypač Europos Sąjungos biudžetui,

C. kadangi tvarumo pagrindinės prielaidos ir bendrieji principai taip pat turėtų būti taikomi Europos Sąjungos biudžetui, nors jį šiuo metu sudaro tik maždaug 1 proc. visų Europos BNP;

1. remia mintį, kad didesnis Europos Sąjungos ekonomikos politikos koordinavimas yra būtinybė ir jis sudaro papildomos sąveikos galimybes;

2. pripažįsta, kad SAP nėra pakankama priemonė valstybių narių fiskalinei ir ekonominei politikai suderinti;

3. taigi pritaria tam, kad būtų peržiūrėti mechanizmai siekiant vėl užtikrinti ES valstybių narių ekonomikos konvergenciją;

4. mano, kad reikėtų kuo skubiau atlikti valstybių narių ekonomikos konvergencijos tikslų ir mechanizmų peržiūrą, taip pat svarstyti Europos valiutos fondo sukūrimą siekiant, be kita ko, nustatyti galimą ES biudžeto pridėtinės vertės Europai didėjimo poveikį;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas taip pat iš esmės susijęs su ES biudžetu ir jo finansavimu;

6. primena, kad pagal dabartinę nepatenkinamą tvarką apie 70 proc. Bendrijos lėšų kildinamos ne iš nuosavų išteklių, bet tiesiogiai iš valstybių narių biudžetų kaip BNP ištekliu paremti įnašai; dar kartą pakartoja savo nerimą dėl to, kad Europos Sąjunga greitai kaltinama dėl krizių, kurias lemia arba kurių nelemia netvari politika, ir kad, užuot pripažinus bendrą naudą ir pridėtinę vertę Europai, laikoma, kad biudžeto įnašai yra papildoma našta nacionaliniams biudžetams;

7. atkreipia dėmesį į labai teigiamą ES biudžeto vaidmenį, nors jis ir labai ribojamas pagal Daugiametę finansinę programą (DFP), siekiant švelninti krizės pasekmes ir finansuoti Europos ekonomikos atkūrimo planą bei perskirstyti lėšas šiuo požiūriu prioritetinėms sritims; tačiau apgailestauja dėl to, kad stokojama tinkamo valstybių narių ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimo siekiant kovoti su ekonomikos ir finansų krize bei užtikrinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą;

8. mano, kad kredito reitingo agentūros neturėtų būti vienintelės atsakingos už valstybės skolos įvertinimą, nes tai užduotis, kurią būtų galima veiksmingiau atlikti sukūrus mechanizmą tokių skolų tikrajai vertei papildomai įvertinti ir paskyrus Eurostatui svarbesnį vaidmenį suteikiant patikimus duomenis;

9. taigi ragina imtis veiksmų tam, kad būtų skatinama, jog turimos santaupos pasitelkiant fiskalinę politiką taptų koordinuojamų investicijų išlaidomis.

10. siūlo, kad Komisija nustatytų tinkamą bendradarbiavimo su TVF mechanizmą, kuris būtų taikomas tais ypatingais atvejais, kai valstybės narės gauna TVF paramą, skirta mokėjimų balansui sureguliuoti;

11. primena, kad aukšta infliacija negali būti atsakas į poreikį atlikti fiskalinį koregavimą, nes dėl to atsirastų didelių ekonominių sąnaudų ir kiltų pavojus tvariam ir visiems naudingam augimui;

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	8.4.2010
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 34 –: 1 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Damien Abad, Alexander Alvaro, Marta Andreasen, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Isabelle Durant, James Elles, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Jens Geier, Estelle Grelier, Jiří Havel, Monika Hohlmeier, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Claudio Morganti, Dominique Riquet, Sergio Paolo Francesco Silvestris, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	François Alfonsi, Frédéric Daerden, Gerben-Jan Gerbrandy, Riikka Manner, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis, Theodor Dumitru Stolojan

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	4.5.2010
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 25 –: 6 0: 15
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Elisa Ferreira, Vicky Ford, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Enikő Győri, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Edward Scicluna, Peter Simon, Peter Skinner, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Ramon Tremosa i Balcells, Corien Wortmann-Kool
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Marta Andreasen, Sophie Auconie, Lajos Bokros, David Casa, Sari Essayah, Carl Haglund, Iliana Ivanova, Thomas Mann, Gay Mitchell, Sirpa Pietikäinen, Andreas Schwab
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Trevor Colman, Monika Hohlmeier